

Sadržaj

Događaji

Mediji o medijima

Konkursi

Najava događaja

Linija za pomoć novinarima

Aktivnosti u predizbornom periodu -
CCI *Majda Behrem-Stojanov*

Monitoring izborne kampanje i
finansiranja političkih stranaka *Ivana
Korajlić (Transparency International)*

Portali istinomjetar.ba i razglasaj.
ba sve posjećeni, komunikacija sa
građanima svakodnevnica *Intervju:
Darko Brkan, predsjednik UG "Zašto ne"*

Projekat "Živjeti zajedno", objavljene
priče

Želimo 'osvježiti pamćenje' glasača *Inter-
vju: Vesna Andree-Zaimović*

Mladi nisu pasivni, prate politiku i
zahtijevaju svoja prava *Rusmir Pobrić*

CIN: ažurirani podaci o imovini i karijeri
preko 160 političara *Kenan Efendić*

Kontinuirana istraživanja o temama
vezana za izbore *Eldin Karić*

Uvodnik

U ovom broju biltena E-novinar predstavljamo bitne i korisne projekte organizacija civilnog društva (OCD) i medija vezane za Opće izbore 2014. godine. Analize, revizorski izvještaji, imovinski kartoni, statistike, skupštinski izvještaji... dio su obimnih istraživačkih projekata koji sadrže informacije o učincima vladanja sadašnjih političkih struktura na svim nivoima vlasti u BiH. Obilje dokumenata, odluka, statističkih podataka, stručnih komentara i analiza, ti su projekti jedan sasvim novi i sveobuhvatan resurs informacija važnih za građane, a koje su često, od njih vješto skrivane ili nisu ozbiljno i adekvatno tretirane u medijima.

Pred ovogodišnje izbore, kao i pred sve ranije, nemoguće je izbjeći političke manipulacije, spinovanja, negativne kampanje, međusobne optužbe i napade političara i stranačkih vođa, fokusiranje na prošlost i stavljanje "glavnih baja" u prvi plan. U tom haosu u javnom i medijskom prostoru BiH, građani i njihove informativne potrebe nerijetko su u drugom planu - nisu im na jednostavan i razumljiv način dostupne informacije o programima stranaka, efektima njihovog dosadašnjeg rada, novim idejama i rješenjima za kvalitetniju budućnost.

Politika imenovanja i zapošljavanja u javnom sektoru, zloupotrebe pri finansiranju političkih partija, neostvarena obećanja političara, ocjene njihovih aktualnih izjava, analize programa političkih partija... teme su koje većina političara ne želi da čuje i vidi u medijima, pogotovo ne u vrijeme borbe za glasove.

Zbog toga BH novinari ohrabruju kolege u medijima - urednike, novinare, kreatore predizbornih programa da u kreiranju medijskih sadržaja u preizborno vrijeme građanima ponude različite sadržaje i informacije, uključujući i informacije dostupne na zvaničnim stranicama OCD koje predstavljamo u E-novinaru. Partnerstvo organizacija civilnog društva i medija u predizbornom periodu je veoma važno za građane kako bi dobili bitne i objektivne informacije na osnovu kojih će moći donijeti odluku na izborima. Politička edukacija građana i konstantno pozivanje na odogovornost političkih partija trebao bi biti zajednički cilj.

O projektima i aktivnostima OCD u predizbornom periodu pišu: Majda Behrem-Stojanov, glasnogovornica Centra za civilne inicijative (CCI), Rusmir Pobrić, koordinator Instituta za razvoj mladih Kult, Kenan Efendić, urednik u Centru za istraživačko novinarstvo (CIN), Ivana Korajlić, glasnogovornica Transparency International BiH i Eldin Karić, izvršni direktor Centra za razvoj medija i analize (CRMA). Donosimo vam i intervju sa Vesnom Andree-Zaimović, izvršnom urednicom portala Radiosarajevo.ba i Darkom Brkanom, predsjednikom Udruženja građana "Zašto Ne".

Adis Šušnjar, Udruženje/udruga BH Novinari

Događaji

24.08.2014.

Dodjelom diploma završena Novinarska akademija na Jahorini

Treći modul Novinarske akademije posvećen pravičnom i uravnoteženom izvještavanju o izborima, održan je u hotelu Vučko na Jahorini od 21. do 24. avgusta. Dvadeset novinara i urednika iz cijele BiH sa predavačima iz BiH i ekspertom Vijeća Evrope iz Francuske izučavali su pravila za medije u BiH u vrijeme predizborne kampanje, preporuke i standarde Vijeća Evrope, primjere prethodnih predizbornih kampanja u BiH i regiji i izborne kampanje u SAD, političku kulturu i kulturu komuniciranja. Ostale vijesti o akademiji:

- Mediji i izbori u SAD-u

- Ekspert Vijeća Evrope Dominique Thierry na Novinarskoj akademiji

- Počeo III modul Novinarske akademije
Vidi detaljno

Aktivnosti u predizbornom periodu - Centri civilnih inicijativa

Piše: Majda Behrem-Stojanov

Centri Civilnih Inicijativa će prije i tokom predizborne kampanje, kao i za vrijeme izbora biti angažirani kroz više aktivnosti. Objavićemo naše monitoring izvještaje o radu 10 kantonalnih vlada i skupština, obje entitetske vlade i parlamenta, kao i monitoring izvještaj o radu Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine BiH. CCI se bavi monitoringom rada institucija vlasti već osam godina i redovno smo, svaka tri mjeseca objavljivali naše analize, pružajući građanima BiH informacije o rezultatima predstavnika vlasti na svim nivoima, napretku, nazadovanju, davali preporuke, izvodili zaključke itd.

Ovoga puta naš izvještaj će se odnositi na kompletan mandatni period 2010-2014.g. i pokazat će nam koliko su od onoga što su sami obećali predstavnici vlasti i uradili za vrijeme mandata, koliko su se bavili temama koje su goruće za građane, da li su kršili zakone, koliko su disciplinovani bili u odnosu na vlastite poslovnike o radu, kakav je bio lični doprinos instituciji

Događaji

03.09.2014.

HND protiv cenzure

Općinski građanski sud u Zagrebu donio je nepravomoćnu presudu prema kojoj RTL televizija treba isplatiti 50.000 kuna zagrebačkom gradonačelniku Milanu Bandiću zbog intervjua koji je u maju prošle godine emitovan uživo sa Zoranom Milanovićem, predsjednikom Vlade i SDP-a.

“Smatram da tu sve smrdi na korupciju, ali ako građani žele izabrati najgore od najgoreg, neka izaberu. Rajko Ostojić je kandidat kojem Milan Bandić nije ni do gležnja, ni po poznavanju, ni po karijeri ni po iskustvu. Ljudi nažalost, ja to moram reći, često ne razlikuju hiperaktivno glavinjanje i poremećaj pažnje od sustavnog rada na sebi”, sporna je izjava Zorana Milanovića [izrečena u eteru RTL-a 20. maja prošle godine](#) zbog koje je Milan Bandić odlučio tužiti RTL i još nekoliko medija i novinara koji su prenijeli ovu izjavu.

Povodom ovog slučaja oglasilo se i Hrvatsko novinsko društvo navodeći kako mediji zbog informativnih obaveza koje imaju prema javnosti, katkad ne samo da ne mogu nego i ne smiju izbjegavati tačno citirati ono što javne osobe, a pogotovo najmoćnije govore jedne o drugima. “Smatramo da se radi o odluci koja bi mogla biti negativni sudski presedan jer ono što premijer govori o jednom od takođe najmoćnijih ljudi u Hrvatskoj - o zagrebačkom gradonačelniku - to je javni interes a intervju je vođen u dobroj vjeri da informira gledatelje”, [navodi se u saopštenju HND-a](#). U saopštenju koje je potpisao predsjednik HND-a Zdenko Duka, navodi se kako se Općinski građanski sud ovom presudom opredjelio za cenzuru a protiv novinarskih medijskih sloboda.

Izvor: media.ba

26.08.2014.

39 novinara proglašeno nestalim širom svijeta

Zadnje dvije godine, Sirija predstavlja najopasniju zemlju za novinare. Prema podacima međunarodnih organizacija za zaštitu novinara, najmanje 67 novinara ubijeno je dok su izvještavali o konfliktu koji se dešava unutar ove zemlje, uključujući i one koji su ubijeni na granici sa Libanom i Turskom. Iz Komiteta za zaštitu novinara (CPJ) ističu kako je više od 80 novinara kidnapovano u Siriji od početka konflikta 2011. Godine.

39 novinara je proglašeno nestalim širom svijeta, iako iz CPJ navode da je taj broj vjerovatno veći, obzirom da je u zemljama u kojima vlada konfliktno stanje veoma teško precizirati tačan broj. Trenutno, CPJ procjenjuje da je 20 novinara, lokalnih i internacionalnih, proglašeno nestalim u Siriji. Za većinu njih se vjeruje da su oteti od strane Islamske države. Iako se za neke od novinara sumnja da su ubijeni, njihova tijela nisu pronađena i zbog toga nisu označeni kao “ubijeni”, ističu u Komitetu za zaštitu novinara.

Izvor: media.ba

u okviru koje djeluje itd.

Osim monitoring izvještaja, a s obzirom da je 2014. godina parlamentarnih izbora u BiH, pravi je trenutak za analizu stanja: politika, procedura i prakse imenovanja i zapošljavanja u javnom sektoru, koja će poslužiti sa generiranje paketa policy prijedloga za unapređenje legislative, procedura i prakse. Ovaj policy paket biće adresiran političkim subjektima prije i tokom predizborne kampanje, kako bi se pozitivno očitovali o istom i javno obećali implementaciju preporuka u postizbornom periodu. Nakon formiranja vlasti, CCI će intenzivnom zagovaračkom kampanjom izvršiti pritisak na nove zakonodavne i izvršne organe da za 2015 prvo progamiraju, iniciraju, a potom i pokrenu donošenje mjera koje korespondiraju sa policy preporukama i zahtjevima zagovaračke kampanje.

Dobra uprava (*good governance*) počiva na nezavisnosti, stručnosti i integritetu institucija i pojedinaca. U Bosni i Hercegovini, stranačka pripadnost kandidata ili druga veza sa vladajućim strankama, gotovo u pravilu je presudna referenca prilikom imenovanja ili zapošljavanja u cijelom javom sektoru. Gotovo sve radne pozicije u javnom sektoru, od visokih upravljačkih i rukovodećih, do pomoćnih radnika, smatraju se izbornim i stranačkim plijenom. Javni konkursi su formalnost, često bez ikakvog stvarnog značaja, jer različitim malverzacijama postaju besmisleni i farsa za javnost, uz puko zadovoljavanje vrlo niskih kriterija transparentnosti i pravičnosti. Gotovo je nemoguće dobiti posao u javnoj službi, posebno na višim pozicijama, bez ličnih veza, podrške ili članstva u trenutno vladajućoj stranci.

Javnost nema jasnu sliku o broju i strukturi političkih imenovanja i zapošljavanja, jer se dio instucija i dio političkih stranaka opiru zahtjevima javnosti za transparentnim i fer procedurama, te zapošljavanju prema kvalifikacijama, iako su svi deklarativno opredjeljeni za načela transparentnosti. Ovaj problem je još uvijek samo javna tajna, jer niti jedno istraživanje, analiza, niti izvještaj nisu se precizno bavili ovim pitanjem, uprkos ogromnom interesu

“Javnost nema jasnu sliku o broju i strukturi političkih imenovanja i zapošljavanja, jer se dio instucija i dio političkih stranaka opiru zahtjevima javnosti za transparentnim i fer procedurama, te zapošljavanju prema kvalifikacijama, iako su svi deklarativno opredjeljeni za načela transparentnosti”

javnosti. Čak nema ni zvanične procjene koliko je u BiH tradicionalnih primarno političkih pozicija (ministri, savjetnici, isl), a koliko sekundarnih stranačkih imenovanja i zapošljavanja od Predsjedništva BiH do obdaništa (upravni odbori, agencije, zavodi, fondovi, javna preduzeća, javne ustanove, škole, itd.). S druge strane, bez analize strukture imenovanja i zapošljavanja u javnom sektoru, bez analize legislative i prakse, nemoguće je predlagati i zagovarati reforme i korištenje dobrih praksi zemalja regije i EU, koje su imale slične izazove u prošlosti, a što bi doprinijelo demokratizaciji, borbi protiv korupcije,

bržim EU integracijama i jačanju vladavine prava u BiH.

I na kraju, CCI su zajedno sa još 6 nevladinih organizacija iz cijele

“U Bosni i Hercegovini, stranačka pripadnost kandidata ili druga veza sa vladajućim strankama, gotovo u pravilu je presudna referenca prilikom imenovanja ili zapošljavanja u cijelom javom sektoru”

Mediji o medijima

28.08.2104.

Zasjedalo Vijeće RAK-a: Inzko, pomoz!

Predsjedavajući i članovi Vijeća Regulatorne agencije za komunikacije BiH (RAK) održali su 27. avgusta sjednicu na kojoj su razmatrali aktuelnu situaciju u vezi sa postupkom imenovanja generalnog direktora RAK-a. Na ovu poziciju još u junu Vijeće RAK-a je imenovalo Srđana Rajčevića, ali do danas Vijeće ministara BiH nije potvrdilo Rajčevićovo imenovanje u zakonskom roku.

Prijedlog odluke o potvrdi imenovanja generalnog direktora RAK-a i treći pokušaj postavljanja Rajčevića na ovu funkciju naći će se 3. septembra na dnevnom redu sjednice Vijeća ministara.

Kako je jučer za Oslobođenje kazao predsjedavajući Vijeća RAK-a Plemenko Custović, jučerašnja sjednica bila je zakazana sa očekivanjem da će Vijeće imati odluku Vijeća ministara i da će Vijeće RAK-a, u najmanju ruku, dobiti odgovor na njegove dopise koje je uputilo VM-u.

Opširnije

Mapiranje digitalnih medija: globalni trendovi

Projekat Mapping Digital Media Fondacije otvoreno društvo objavljuje analize na niz tema od značaja za razumijevanje efekata koje nove tehnologije imaju na medije i novinarstvo. Ove analize prate seriju izveštaja pod zajedničkim nazivom "Mapping Digital Media", a analiziraju uticaj digitalizacije na demokratiju u 56 zemalja svijeta.

Da li je svijet u kojem mobilnih telefona ima skoro koliko i ljudi, u kojem preko polovine planete ima digitalnu TV i u kojem je skoro 3 milijarde ljudi online, bolje mjesto za novinarstvo? Izveštaj pod nazivom "Mapping Digital Media: Global Findings" pokušava odgovoriti na ovo i druga pitanja vezana za globalni utjecaj i situaciju digitalnih medija. Izveštaj otkriva pojave koje su zajedničke velikom broju zemalja.

Izveštaj kroz 16 poglavlja pruža jedinstven pregled tematskih i geografskih trendova, te daju uvid u to kako revolucija komunikacija i informacija utiče na medije i novinarstvo. "Mapping Digital Media: Global Findings" je dostupan na stranici <http://www.opensocietyfoundations.org/reports/mapping-digital-media-global-findings>.

Bosne i Hercegovine¹ osnovali Koaliciju za slobodne i poštene izbore - Pod lupom, s ciljem organizovanja i provođenja građanskog, nestranačkog posmatranja Općih/Opštih izbora 2014. godine u BiH. Glavni cilj Koalicije je doprinijeti slobodnim i poštenim izborima u BiH.

Projekt Koalicije „...jer nam je stalo!“ traje od 01.06.2014.-28.02.2015. godine i podržan je od Ambasade Kraljevine Norveške, Ambasade Kraljevine Holandije, britanske Vlade, Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID), te Delegacije Evropske unije u BiH. Koalicija će ovim projektom nastojati ukazati na izborne nepravilnosti, manipulacije i prevare, podstaći izražavanje slobodne volje birača, objektivno i blagovremeno izvještavati o izbornom procesu i dati preporuke o reformi izbornog zakonodavstva i procesa u BiH. Ispunjavanje ovih ciljeva postići će se posmatranjem predizbornog, izbornog i postizbornog razdoblja.

Koalicija je aktivnosti u predizborno vrijeme usmjerila na monitoring rada izborne administracije (Centralne i opštinskih izbornih komisija), proces registracije birača, (pred)izborne kampanje političkih subjekata, te prijavu nepravilnosti i postupanje po istima. Na izborni dan, Koalicija će posmatrati otvaranje biračkih mjesta, proces glasanja i utvrđivanja rezultata glasanja, te rad izborne administracije u cijeloj zemlji.

U vremenu nakon izbora, Koalicija će vršiti monitoring zaprimljenih primjedbi i prigovora na izborni proces, pratiti formiranje novih vlada, te dati preporuke i zagovarati unapređenje izbornog zakonodavstva i procesa u BiH. Sve ovo će biti ostvareno uz nesebičnu podršku više hiljada nestranačkih posmatrača na dan izbora i 35 dugoročnih posmatrača na terenu. Radi odabira, edukacije i raspoređivanja posmatrača u cijeloj BiH, Koalicija je otvorila Glavni ured i 7 regionalnih ureda² koji će prikupljati informacije s terena i informisati bosanskohercegovačku javnost o svim fazama izbornog procesa.

1 CGS Livno, Forum građana Tuzle, DON Prijedor, Infohouse Sarajevo, OIA Sarajevo, Perpetuum Mobile Banja Luka.

2 Regionalni uredi Koalicije: Banja Luka, Bijeljina, Livno, Mostar, Prijedor, Sarajevo i Tuzla.

Monitoring izborne kampanje i finansiranja političkih stranaka

Piše: Ivana Korajlić, Transparency International

Uprkos brojnim inicijativama i pokušajima izmjene Zakona o finansiranju političkih partija, propisi koji su na snazi još uvijek ne pružaju čvrstu osnovu za sprečavanje zloupotreba pri finansiranju političkih partija. Nedovoljan nivo zahtijevane transparentnosti i odgovornosti od strane političkih partija, još uvijek omogućavaju strankama sticanje koristi kroz zaobilaženje zakona i nekažnjeno izbjegavanje odgovornosti prema javnosti i biračima.

Pored toga, nadzor nad finansiranjem stranaka od strane CIK BiH, ograničen zakonskim okvirom i nedostatkom resursa, dovodi do nepravovremenog otkrivanja prekršaja i zloupotreba, a represivne mjere na raspolaganju nisu dovoljne niti za motivaciju strankama da poštuju propise.

Političke stranke tokom svake izborne godine otkrivaju nove, inovativne načine zaobilaženja propisa, a zakonski i podzakonski akti ne prate ovakvu praksu, odnosno ne unapređuju se i ne inoviraju kako bi je adekvatno spriječili. Nadzor javnosti, s druge strane, onemogućen je nedostupnošću podataka o izvorima finansiranja i načinu utroška sredstava političkih partija.

Zbog svega navedenog, TI BiH je dio svojih napora tokom 2014., godine Opštih izbora, usmjerio na upoznavanje

Konkursi

SGIP novinarska nagrada

Nagrada se dodjeljuje novinarima iz svih medija (novine i časopisi, novinske agencije, radio, televizija, internet portali), za najbolje priče odnosno istraživanja na temu od interesa. U ovom, drugom, ciklusu tema je odnos prema okolišu.

Ocjenjivački žiri među prijavljenim radovima odabire dva najbolja rada o tome kako kreiranje zakona o zaštiti okoliša Federacije Bosne i Hercegovine može najbolje utjecati na čuvanje životne sredine.

Nagrade projekta SGIP su:

1. nagrada – novčani iznos od 2.500 KM

2. nagrada – novčani iznos od 1.500 KM

Natječaj za novinarsku nagradu raspisuje Projekt SGIP, a u ovom ciklusu nagrade se dodjeljuju za najbolje radove objavljene u periodu od 15. juna/lipnja 2014. do 26. oktobra/listopada 2014. godine. Za novinarsku nagradu Projekta SGIP u ovom ciklusu se radovi objavljeni u traženom periodu mogu prijaviti do 31. oktobra/listopada 2014. godine.

Detalji

Alfred Frid nagrada za fotografiju

19. Internacionalni festival reportaže i medija – INTERFER Zlatna NIKA 2014. – i ove godine biće održan u Apatinu, Banja Junaković, od 3. do 6. oktobra 2014. godine. Festival je otvoren za sve novinare, reportere, reditelje, medijske stvaraocce, TV i video produkcije, novinske i druge medijske kuće. U okviru pet kategorija stručni žiri će odabrati i nagraditi djela koja svojom autentičnošću zaslužuju medijsku pažnju i doprinose afirmaciji reportaže i drugih medijskih žanrova. Rok za slanje prijava je 15. septembar 2014. godine. Radove sa naznakom 19. INTERFER 2014 slati poštom na adresu: TV Apatin, Petefi Sandora 4, 25260 Apatin ili na interfervt@gmail.com.

Evropske nagrade za kreativnost - EPICA 2014 - vodeće međunarodno takmičenje za promociju kreativnosti i najviših standarda iz oblasti oglašavanja, dizajna, odno-

sa s javnošću i marketinških komunikacija. Nagrade su namijenjene agencijama, medijima, fotografima i drugim

kreativcima koji svoj rad žele da predstavljaju Evropi i svetu. Takmičenje se održava od 1987. godine, i premda je prvobitno obuhvatalo samo područje Evrope, od 2012. godine mogu učestvovati predstavnici iz cijelog svijeta. Nagrade će biti dodijeljene u 62 kategorije koje pokrivaju sve glavne komunikacijske oblasti među kojima su i: televizija, štampa, radio, korporativni imidž, marketing, medijske inovacije, PR, dizajn... Za EPICA nagrade mogu konkurisati agencije za komunikaciju, kompanije za filmsku produkciju, veb agencije, PR specijalisti, fotografi i studiji za dizajn iz cijelog svijeta, sa radovima koji su objavljeni ili emitovani posle 1. jula 2013. godine. Krajnji rok za prijavljivanje radova je 30. septembar 2014. godine.

javnosti sa praksom finansiranja političkih partija, sa posebnim fokusom na predizbornu kampanju i praćenje načina finansiranja kampanja, kao i troškova stranaka u smislu oglašavana tokom kampanje. Cilj aktivnosti TI BiH u periodu prije, tokom i nakon Opštih izbora je jačanje nadzora nad finansiranjem izbornih kampanja, podsticanje pritiska javnosti na institucije i stranke za transparentnijim finansiranjem, te sprečavanje zloupotreba, posebno u smislu trošenja sredstava i korištenja resursa javnih institucija u svrhu promocije pojedinih političkih opcija.

TI BiH je već proveo analize zakonskog okvira koji uređuje oblast finansiranja političkih partija i uputio nalaze i preporuke nadležnim institucijama. Analiza je obuhvatila zakonske odredbe koje regulišu izvore prihoda i troškove političkih stranaka, te kvalitet nadzora nad finansijskim izvještajima partija i transparentnost i odgovornost političkih subjekata prema građanima. Poseban fokus ove analize je i na najčešćim oblicima kršenja zakona, te prethodnim slučajevima prakse zloupotrebe pozicija u institucijama i javnih sredstava s ciljem finansiranja predizbornih kampanja.

“Poseban fokus ove analize je i na najčešćim oblicima kršenja zakona, te prethodnim slučajevima prakse zloupotrebe pozicija u institucijama i javnih sredstava s ciljem finansiranja predizbornih kampanja”

TI BiH je takođe proveo i istraživanje o budžetskim izdvajanjima za političke stranke i predizborne kampanje, s obzirom na to da evodencija CIK BIH ne obuhvata sve oblike izdvajanja za stranke, kao što su npr. izdvajanja za poslaničke i odborničke klubove, koja se ukonačnici prebacuju na stranke i koriste u svrhu predizborne kampanje.

Takođe, TI BiH redovno vrši praćenje svih budžetskih izdvajanja kako bi se detektovale eventualne zloupotrebe u smislu davanja grantova organizacijama i medijima, koji naknadno promovisu određenu stranku, što je bio čest slučaj u prethodnim predizbornim kampanjama.

S obzirom da ne postoji uvid javnosti u troškove i finansiranje predizborne kampanje tokom same kampanje i izbora, već tek mjesecima nakon izbora kada CIK BiH objavljuje finansijske izvještaje, TI BiH će i tokom kampanje za ove Opšte izbore, kao i za prethodne, pratiti oglašavanje 10 najvećih političkih stranaka i na sedmičnoj osnovi obavještavati građane o procijenjenim troškovima plaćenog oglašavanja za pojedinačne stranke u elektronskim i štampanim medijima.

Osim toga, TI BiH će pratiti i predizborne skupove za svaku od 10 navedenih stranaka, kako bi se utvrdio broj i priroda skupova, kao i eventualno bilježili nastupi izvođača, poslužena hrana i piće, itd. s ciljem upoređivanja ovih informacija sa onima prijavljenim u finansijskim izvještajima građana i utvrdilo da li su u dovoljnoj mjeri stranke prijavile sve troškove predizbornih skupova. Cilj ovoga je i uočavanje eventualnih zloupotreba, u smislu korštenja osoblja, vozila, itd. javnih institucija u svrhu organizacije i provođenja skupova, što je takođe bilo primijetno tokom prethodnih kampanja.

TI BiH će sve ove aktivnosti redovno objavljivati i promovisati u javnosti, kako bi birači imali adekvatne informacije o troškovima i ponašanju političkih stranaka i sve uočene zloupotrebe prijaviti nadležnim institucijama. Neophodno je napomenuti da su stranke već i prije zvaničnog početka kampanje započele sa promotivnim aktivnostima, turnejama po BiH ispred institucija, a zarad promocije stranke, korištenjem raspodjele pomoći za poplavljena područja u svrhu promocije stranaka, itd., što je praksa na koju će TI BiH takođe ukazati i koju će nastaviti pratiti sve do izbora.

TI BiH će takođe, sve rezultate istraživanja objaviti pred same izbore, kako bi javnost i građani imali potpuniju sliku prije glasanja i prije izbornog dana, a naknadno će se takođe svi dobijeni nalazi uporediti sa finansijskim izvještajima koje su stranke dužne dostaviti nakon izbora.

Konkursi

Seminar: Izveštavanje o traumatičnim događajima

Ochberg stipendija za novinare pri Univerzitetu Kolumbija u Njujorku, program koji organizuje Dart centar za novinarstvo i traumu, predstavlja jedinstven način za novinare da prodube svoje znanje o emocionalnoj traumi i psihološkim posljedicama izvještavanja o nasilju, konfliktima i tragedijama. Program je otvoren za novinare, fotografe, urednike i producente štampanih, radio, televizijskih i on-lajn medija koji imaju najmanje pet godina radnog iskustva. Učesnici će pohađati intenzivni seminar u trajanju od 17. do 22. januara 2015. na Univerzitetu Kolumbija. Stipendija pokriva sve troškove puta, smještaja i učešća u programu. Rok za prijavu je 1. oktobar 2014. godine.

Konkurs za dodelu grantova Bertha BRITDOC fonda za dokumentarne filmove

Novinari koji se bave dokumentaristikom mogu da se prijave za grant od 5.000 do 50.000 britanskih funti. Bertha BRITDOC Fond za novinarstvo je međunarodni filmski fond posvećen podršci novinarskih dokumentaraca duge forme. Fond traži filmove koji otkrivaju nove priče, otkrivaju nepravdu i skreću pažnju na teme o kojima se ne izvještava, a kamerom ulaze u regione koji prethodno nisu viđeni. Zbog istraživačke prirode filmova duge forme, fond traži autore filmova sa novinarskim iskustvom. Grantovi se dodeljuju kako prijave budu pristizale.

Intervju: Darko Brkan, predsjednik UG "Zašto ne"

Portali istinomjetar.ba i razglasaj.ba sve posjećeniji, komunikacija sa građanima svakodnevna

E-novinar: Koje aktivnosti UG "Zašto ne" planira u predizbornom periodu?

- Već drugi mandat zaredom ćemo objaviti Izvještaj o monitoringu ispunjenosti predizbornih obećanja partija na vlasti u BiH te ćemo građanima i građankama ukazati na to koliko su partije kojima su dali svoje povjerenje na prošlim izborima zaista radile u cilju ispunjenja svojih programa. Praćenje posljednjeg mandata državne i entitetskih vlasti bilo je specifično i po tome što smo tokom četiri godine objavljivali periodične izvještaje o progresu u ispunjavanju datih obećanja, a sada ćemo, kada počnu izborne kampanje objaviti konačni izvještaj. Pored toga, ponovo ćemo u funkciju staviti aplikaciju za mjerenje glasačkih preferencija birača – Glasometar, koja će biti izmijenjena u odnosu na raniju, te će biti što je više moguće približena glasačima, a sadržavaće pitanja koja su bila aktuelna u protekle 4 godine i iz kojih se mogla uočiti jasna razlika među partijama u vlasti. Također, u vrijeme izborne kampanje ćemo započeti i sa projektom građanskog monitoringa izbora pod nazivom Izbornimonitor, a koja će imati funkciju da informiše građane o izborima i njihovim pravima prilikom glasanja, ali će obavljati i funkciju alata za registrovanje svih nepravilnosti u provođenju izbora na terenu. Ova alatka će biti napravljena po uzoru na Popismonitor koji smo u funkciju stavili prije Popisa stanovništva prošle godine.

Na kraju, u saradnji sa Centrom za istraživačko novinarstvo i Transparency international smo pokrenuli projekat koji za cilj ima da educira građane o pojedinačnoj odgovornosti kandidata u prethodnom mandatu, kao i da upozna javnost da li su partije shvatile odgovornost za aktualno stanje i ponudile nove ljude na kandidatskim listama.

To će biti online platforma gdje ćemo izbacivati analize koliko partije imaju ponovljenih kandidata na listama, kao i koliko imaju ljudi koji su bili u vlasti u prethodnom mandatu. Za sve one koji su na listama a bili su na vlasti u prethodnom mandatu, ponudit ćemo i posebne *score cards* na kojima će građani moći vidjeti šta su radili u prethodnom mandatu. Promovirat ćemo uglavnom putem web stranice i medija.

E-novinar: Istinomjer, Razglasaj.ba, Glasometar, su dobri alati koji mogu pomoći građanima da lakše donesu odluku za koga glasati i omogućuje im da prate rad političara. Koliko su ovi portali posjećeni, kakva je povratna informacija, da li ste zadovoljni komunikacijom sa građanima?

- Portal Istinomjer svakodnevno objavljuje ocjene aktuelnih izjava političara kako u pogledu ispunjenosti obećanja iz tih izjava, njihove istinitosti ili dosljednosti u odnosu na ranije izjave ili predizborna obećanja partija i to je svakako onima koji čitaju i više nego dovoljno da vide koliko ko od njih i na koji način nešto radi u BiH. Do sada smo objavili više stotina tekstova i analiza vezanih za aktuelne teme iz svih oblasti, a svakodnevno ih objavljujemo i na društvenim mrežama. Građani danas jako mnogo koriste društvene mreže i preko njih sve više dolaze do svih informacija, tako da je bilo jako bitno približiti im se i na taj način ako želimo da nas uopšte čitaju. Portali Razglasaj i Istinomjer imaju jednu stalnu bazu čitalaca koja se povećava i kroz dijeljenje sadržaja na društvenim mrežama, prvenstveno facebooku, a u ovoj godini je portale posjetilo preko 100.000 građana. Komunikacija sa građanima je jako dobra te svakodnevno primamo komentare i e-mailove, ali sa druge strane, komunikacija sa akterima u vlasti gotovo da i ne postoji.

E-novinar: U kojoj mjeri se političari prate ove portale, da li do njih dolaze izvještaji i analize monitoringa i da li se obaziru uopšte na njih?

- Izvještaji i analize koje objavimo, uvijek su javno dostupni, a budu upućeni i samim vlastima, no nije se mnogo puta do sada

"Komunikacija sa građanima je jako dobra te svakodnevno primamo komentare i e-mailove, ali sa druge strane, komunikacija sa akterima u vlasti gotovo da i ne postoji"

desilo da su nas nakon toga kontaktirali ili javno reagovali zbog njih. Dešavali su se slučajevi da nas kontaktiraju zvaničnici sa nižih nivoa vlasti, posebno kada smo radili monitoring ispunjenosti obećanja na općinskom nivou. Zvaničnici sa viših nivoa vlasti se slabo obaziru na naše analize i pisanja, kao što se uostalom malo obaziru i na pisanje drugih medija, ali i na navode iz revizorskih izvještaja, pa čak i tužilaštava u zemlji. Ponekad i sam dolazak do predizbornih programa i komunikacija u vezi sa vrlo jednostavnim stvarima ide jako teško. Sa druge strane, nama je mnogo važnije da ove analize dopiru do građana koji iz naših izvještaja mogu jasno vidjeti rezultate rada izabranih zvaničnika.

“Zvaničnici sa viših nivoa vlasti se slabo obaziru na naše analize i pisanja, kao što se uostalom malo obaziru i na pisanje drugih medija, ali i na navode iz revizorskih izvještaja, pa čak i tužilaštava u zemlji”

E-novinar: Koliko mediji koriste vaše portale i analize, da li se ta saradnja može biti na višem nivou?

- Mediji dosta prate naš rad, posebno kada objavljujemo rezultate izvještaja Istinomjera, ali često nas kontaktiraju i traže naše mišljenje u vezi sa aktuelnim dešavanjima. Dešava se dosta često i da naše tekstove prenose drugi portali i pisani mediji.

Na portalu Istinomjer, u dijelu koji se bavi monitoringom izbornih obećanja, može se naći jako mnogo sadržaja u vidu hronologije aktivnosti koje su provođene na ispunjenju pojedinih obećanja partija koje su formirale vlast. Ove informacije i dokumenti, grupisani na jednom mjestu mogu poslužiti kao veoma dobar izvor informacija ili polazna tačka za neko istraživanje, posebno sada u predizbornom periodu. Upravo u tom pogledu mislimo da bi novinari možda mogli malo više koristiti resurse koji se nalaze na samoj stranici. Međutim, mi smo jako zadovoljni načinom na koji su nas mediji prepoznali i na koji nas prate bilo da smo u Sarajevu, Banjaluci ili u nekom drugom gradu u BiH.

Razgovarao: Adis Šušnjar

Projekat “Živjeti zajedno”

Udruženje BH novinari i Nezavisno društvo novinara Vojvodine uz podršku Medijskog fonda EU pokrenuli su početkom ove godine projekat “Živjeti zajedno” koji ima za cilj promociju vrijednosti suživota, uvažavanja različitosti i solidarnosti među ljudima. Projekat predstavlja odgovor na manipulacije i u prvi plan stavlja ljude koji su to ostali i u najtežim vremenima, istinske heroje koji vlastitim primjerom i životom svjedoče mogućnost susreta, a ne sukoba, kao i mogućnost jačanja povjerenja u regionalnim okvirima, bez relativiziranja niti ublažavanja odgovornosti za ono što se realno dogodilo. Projekat podrazumijeva produkciju pet dokumentarnih filmova i deset istraživačkih tekstova o pozitivnim pričama i istinskim herojima iz ratnog i poratnog perioda na području bivše Jugoslavije. Do sada je objavljeno devet priča u sklopu projekta koje možete vidjeti na linkovima ispod. U naredna dva mjeseca planirana je i montaža dokumentarnih filmova nakon čega slijedi promocija i javne debate o filmovima u više gradova u regiji.

Sveštenik koji je bio i ostao čovek, *Maja Leđenac (Novi Sad)*

Ovo je čudo: Obrazovanje gradi Bosnu i Hercegovinu, *Hana Bajraktarević (Sarajevo)*

Spomenik neznanom dezertoru, *Darko Šper, Norbert Šinković, Maja Leđenac (Novi Sad)*

Pravednik svijeta i najveći izdajnik svih vremena, *Samra Salihović (Sarajevo)*

Ljudi koji su imali petlje u mozgu, časti u srcu i istine u olovci, *Branislava Opranović (Novi Sad)*

Kako su sportisti ostali ljudi u vreme pakla, *Arijana Saračević Helać (Sarajevo) i Darko Šper (Novi Sad)*

Goražde: Heroji bitke za ranjenike, *Aleksandar Reljić (Novi Sad)*

“Čovjek zbog kojeg smo ostali živi...”. *Marko Rogičević (Banja Luka)*

Deminerka mekog srca, *Željka Mihaljević (Livno)*

Želimo 'osvježiti pamćenje' glasača

Intervju: Vesna Andree-Zaimović

Radiosarajevo.ba je prvi news portal u BiH koji je uveo infografike kao jednostavan i zanimljiv pristup podacima. S obzirom na predstojeće izbore infografike političkih kandidata posebno su zanimljive posjetiocima ovog portala, građanima ali i političarima kojima su infografike i namijenjene. O infografikama, data novinarstvu i budućim projektima radiosarajeva razgovarali smo sa Vesnom Andree Zaimovic, izvrsnom urednicom radiosarajeva.

E-novinar: Političke infografike na portalu Radiosarajevo.ba brzo su stekle popularnost kod čitalaca. Često se prenose na društvene mreže i druge online portale. Kakve su reakcije čitalaca koje stižu do vas?

- Radiosarajevo je prvi medij u BiH koji je uveo infografike kao jedan od redovnih sadržaja. Najprije smo prolijetos objavili kolekciju interaktivnih mapa ljudskih prava u BiH, projekat koji smo radili godinu dana pod pokroviteljstvom USAID-a. Već taj poduhvat bio je dobro prihvaćen kako od strane čitatelja, tako i od strane organizacija civilnog društva kojima su ljudska prava u fokusu djelovanja. Ove mape predstavljaju kapitalan skup informacija o različitim aspektima ljudskih prava u našoj zemlji, a bitne su za najšire građanstvo. Od pregleda javnih vrtića u općinama BiH, preko informacija o mogućnosti besplatnog papa testiranja, lokacija na kojima se može dobrovoljno dati krv, pa sve do mapiranja ugrožavanja ljudskih prava kakva je, recimo, mapa dviju škola pod jednim krovom. Mape ljudskih prava mogu se koristiti na ovoj adresi: <http://www.radiosarajevo.ba/infografike/ljudskaprava/>. U susret predstojećim općim izborima, u julu smo otvorili novu kolekciju - političke infografike <http://www.radiosarajevo.ba/infografike/bhpolitika/>.

Ilustrirane kartice političkih subjekata u produkciji portala Radiosarajevo.ba ne samo da su stekle popularnost među čitateljima, već i među političarima. Znamo da ih čitaju članovi stranaka i da se o njima govori. Nama je najvažnije da ove informacije dođu do što većeg broja glasača, pa ovom prilikom pozivam sve čitatelje da bez ustezanja infografike šire putem svojih mreža. U zajedničkom nam je interesu da javnost 'podsjetimo' da većina političkih subjekata već godinama baš dobro živi na bijelom političkom hljebu, ne postizujući gotovo ništa a vješto manevrirajući od izbora do izbora. Nadamo se da će saznanje da postoji neko ko mapira njihov rad i predstavlja ga najširoj publici, makar u budućnosti natjerati političke subjekte da se ponašaju odgovornije.

“U zajedničkom nam je interesu da javnost ‘podsjetimo’ da većina političkih subjekata već godinama baš dobro živi na bijelom političkom hljebu, ne postizujući gotovo ništa a vješto manevrirajući od izbora do izbora”

Najava događaja

- **Sedmi po redu Weekend Media Festival** biće održan od 18. do 21.9.2014. u Rovinju.

Najveći regionalni festival komunikacija održat će se u festivalskom prostoru stare Tvornice duhana u Rovinju.

Sedmi Weekend po drugi će put biti domaćin dodjele SoMo Borac nagrada u organizaciji magazina planb.hr i agencija 404 te Jasno i Glasno. SoMo Borac je nagrada za one koji su u social ili mobile kategoriji napravili nešto što čime se ponose i žele to podijeliti sa svima. Svoje radove mogu prijaviti na <http://somoborac.com>, a oni koje odabere međunarodni žiri bit će predstavljeni na Weekend Media Festivalu. Natječaj je otvoren za radove agencija, tvrtki ili pojedinaca nastale u Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Makedoniji i Crnoj Gori. Više detalja o programu, predavačima i načinu prijave možete pronaći [na službenim stranicama Festivala](#).

- **Realizacija projekta “Živjeti zajedno”**. Montaža dokumentarnih filmova i promocija istraživačkih priča o pozitivnim primjerima i građanskoj hrabrosti u BiH u ratu i nakon rata. Projekat provode NDNV i BH Novinari pod pokroviteljstvom Medijskog fonda EU.

- **BH novinari - monitoring medija** u predizbornoj periodu sa fokusom na govor mržnje i zastupljenost žena u medijima.

- Istraživanja u sklopu regionalnog projekta **“Civil Response to Clientelism in Media - Media Circle Project”**

E-novinar: Zašto bas političke infografike? Koje su najbitnije prednosti zbog kojih je dobro koristiti infografike, odnosno data novinarstvo?

- Data novinarstvo daje mogućnost da se izrazimo na drugačiji način, atraktivniji od suhoparnog teksta, a da pritom ne pogazimo osnovna novinarska načela. To je forma koja je maksimalno prilagođena korisniku, ali ne na način da spuštamo standarde, već da poštujemo novonastale čitalačke navike. Imajući u vidu nove trendove u konzumiranju medija - svakodnevno višekratno posjećivanje portala, društvene mreže, čitanje sadržaja 'u hodu' na desktopu, tabletu ili mobitelu, moramo uvažiti činjenicu da se vrijeme posvećeno jednom sadržaju radikalno skratilo. Umjesto da čitaju linearno - riječ po riječ, današnji korisnici sadržaje 'skeniraju' zadržavajući se na ključnim riječima. Kada takvoj publici želite saopćiti nešto važno, predočiti neki sadržaj koji se bazira na mnogo podataka, onda je infografika idealna forma. Infografika je žurnalistička forma koja se dugo i pažljivo priprema, a kratko i površno čita. U predizborno vrijeme infografika političkih subjekata se pokazala kao način kojim želimo 'osvježiti pamćenje' glasača. Naše je društvo toliko zasićeno političkim informacijama da je publika postala neosjetljiva na njih. Zaborav nam je brz, niko se više ne sjeća šta su nam to obrćavali na prethodnim izborima pa nisu ispunili. Narod nam je politički nepismen, ljudi glasaju po inerciji ili ne glasaju nikako, a političke elite već skoro dva desetljeća fino žive

“Glasači i dalje svoje glasove daju strankama za koje ne znaju kad su osnovane, sa kakvim programom, ko su joj bili istaknuti članovi, kako je bila plasirana na prethodnim izborima, šta je postigla u prošlosti. Zabrinjava to ‘povjerenje’ u političare. Naše infografike za mnoge će stranke predstavljati prvi pisani trag njihove historije, i znamo da mnogima neće biti drago”

zahvaljujući tome.

E-novinar: Kad čitaoci mogu očekivati i infografike političkih stranaka? da li mogu očekivati i nastavak, praćenje i prezentaciju rada političara na ovaj način?

- Trenutno završavamo novi set infografika koje će prikazati historijate političkih stranaka. Najveći problem sa kojim smo suočeni je nedostatak podataka. Zaista je nevjerojatno da značajan broj političkih stranaka nema svoju ‘biografiju’. Ne samo da je nema objavljenu na dostupnim domenama, nego nema nikako. Stranački referenti zaduženi za komunikaciju s medijima nisu u stanju da nam pošalju jednu stranicu podataka koji bi predstavljali CV stranke za koju rade. Glasajući i dalje svoje glasove daju strankama za koje ne znaju kad su osnovane, sa kakvim programom, ko su joj bili istaknuti članovi, kako je bila plasirana na prethodnim izborima, šta je postigla u prošlosti. Zabrinjava to ‘povjerenje’ u političare. Naše infografike za mnoge će stranke predstavljati prvi pisani trag njihove historije, i znamo da mnogima neće biti drago. Dobra je strana infografike što dopušta update, obnavljanje informacija. Tako će i naši historijati političkih stranaka biti ‘work in progress’.

E-novinar: Koje savjete biste dali novinarima/redakcijama ukoliko bi htjeli da koriste data novinarstvo kao metod rada?

- Imala sam sreću da sam završila prvi ‘trening za trenere data novinarstva’ koji je organizirao sarajevski Media centar, pa sam svoje znanje direktno primijenila u radu na portalu. Za mene osobno je ovo bio jedan od onih susreta koji vam mijenja način razmišljanja. Učio nas je Mirko Lorenz, koji za sebe kaže da je ‘information architect’. Njegov program Datawrapper je dobar početak za svakoga ko traži način da se izrazi na ovaj način. Znam da Media centar svremena na vrijeme organizira treninge data novinarstva za novinare, pa bih svakako preporučila svima koji žele primijeniti metode data novinarstva u svojim redakcijama da se prijave.

Razgovarao: Adis Šušnjar

Mladi nisu pasivni, prate politiku i zahtijevaju svoja prava

Piše: Rusmir Pobrić, Institut za razvoj mladih KULT

Institut za razvoj mladih KULT pokrenuo je niz aktivnosti za Izbore 2014. Prvenstveno, pripremljena je veb-platforma integritet.ba, koja predstavlja sveobuhvatnu bazu podataka o naklonjenosti nadležnih institucija vlasti prema mladima. U toku je priprema još jednog predizbornog veb-alata za procjenu stranaka na izborima, koji će uskoro ugledati svjetlo dana. **Veb-platforma integritet.ba** : ukratko, riječ je o bazi podataka strukturiranoj na način da se mogu odvojeno upoređivati institucije, rukovodioci institucija i političke partije iz kojih ti rukovodioci dolaze. Individualizacija i vizualizacija odgovornosti mijenja svakidašnju praksu proizvoljne procjene institucija na osnovu percepcije javnosti i neutemeljnu predrasudu: Svi su političari isti! Integritet.ba ukazuje pojedinačno na više od 230 institucija vlasti u BiH koje su

“Kao posebna predizborna aktivnost, djeluje politička inicijativa M1 Prava za mlade, ili stranka za mlade, koja svojim djelovanjem gradi kritički pristup politici i izborima kod mladih ljudi. Stranka M1 Prava za mlade nastala je kao politički odgovor na potpuni nemar institucija vlasti u BiH prema mladim ljudima, čime je uzrokovan vrlo težak ekonomski, socijalni i društveni položaj ove kategorije stanovništva”

nadležne za pitanja mladih i zakonske obaveze koje prema njima imaju. Također, podaci koji su pojednostavljeno i slikovito prikazani pokazuju nivo implementacije politika prema mladima i političke naklonjenosti prema njima od strane svake institucije, njenog rukovodioca i političke partije iz koje dolazi.

Kao posebna predizborna aktivnost, djeluje politička inicijativa M1 Prava za mlade, ili stranka za mlade, koja svojim djelovanjem gradi kritički pristup politici i izborima kod mladih ljudi. Stranka M1 Prava za mlade nastala je kao politički odgovor na potpuni nemar institucija vlasti u BiH prema mladim ljudima, čime je uzrokovan vrlo težak ekonomski, socijalni i društveni položaj ove kategorije stanovništva. M1 jeste politička inicijativa, ali nije politička stranka u smislu važećih zakona u BiH koji uređuju oblast političkog organiziranja – nema namjeru registrirati se niti se kandidirati na izborima koji slijede. M1 u javnosti istupa kao prava stranka, sa svim elementima političkog organiziranja i zagovaranja ciljeva za koje se bori, želeći da na najbolji način predstavi model uzorne stranke, naklonjene mladima, s pažljivom i transparentnom

kadrovskom politikom i realnim rješenjima, koje mladima mogu donijeti korist u svakodnevnom životu. M1 na ovaj način želi politički obrazovati mlade ljude i pravovremeno buditi i razvijati kritičko mišljenje prilikom odabira kandidata na izborima. M1 želi motivirati mlade za učešće u promjenama, jer mladi imaju ogroman glasački potencijal: više od 610.000 punopravnih glasova. Programi M1 mogu poslužiti svim političkim strankama u BiH kao resursna baza dobrih rješenja. Oblasti primarnog političkog interesovanja M1 jesu: zapošljavanje mladih, obrazovanje, učešće mladih u društvenom i političkom životu, zdravstvena zaštita, socijalna skrb, informiranje i mobilnost mladih te kultura i sport.

Predizborni rokovnik je alat za selekciju važnih političkih informacija i razvoj kritičkog promišljanja prilikom odabira kandidata na Izborima. Umjesto u predizborne boje i slogane, Predizborni rokovnik potiče da se gleda u statističke podatke: brojke zaposlenih i nezaposlenih, izvještaje o napretku, budžete, rang-ljestvice na kojima se nalazi naša zemlja po različitim osnovama, revizorske izvještaje institucija i dr. S obzirom da političke stranke često računaju na zaborav i plitko sjećanje glasača, Predizborni rokovnik je dragocjena arhiva i osvježivač pamćenja: prisjećanje svakog političkog razočarenja, neispunjenih predizbornih obećanja, političkih afera i skandala. Predizborni rokovnik M1 nudi odgovor na pitanje „Kako detaljno provjeriti one za koje budemo glasali?“, navodeći relevantne izvore iz kojih se može provjeriti finansijsko poslovanje i učinak rada institucija vlasti, disciplinu političara, zatim najznačajnije društvene probleme koji su uzrokovani lošom politikom, (ne)naklonjenost mladima, načine finansiranja političkih partija i dr. Predizborni rokovnik počinje zavjetom glasača da ubuduće neće glasati nego birati i biti probirljivi, a zatim postavlja brojna pitanja na koje bi svaki glasač trebao odgovoriti sebi, prije izlaska na Izbore 2014. Potom ostavlja za svaki dan do Izbora po jedan list, da se na njemu zabilježe najznačajnija politička dešavanja tog dana, dobri i loši politički potezi, poskupljenja, komunalni problemi, korupcijske afere, rezultati o radu zastupnika i ministara, „pročitana“ predizborna retorika i sl.

Sve aktivnosti pokrenute su **s ciljem bolje procjene kandidata na predstojećim Izborima**. Sve češće u javnosti nameće se teza „svi su isti“, što vladajućim strankama savršeno odgovara, jer najveće šanse za pobjedu u takvom ambijentu imaju velike stranke sa stalnim biračkim tijelima koja se ne osvrću ni na lošu kadrovsku politiku ni na minule rezultate svojih stranaka. U fokusu svih aktivnosti KULTA su mladi, kako zbog teške situacije u kojoj se nalaze, tako i zbog ogromnog značaja te populacije za cjelokupno društvo. 230 institucija vlasti u BiH ima određene zakonske obaveze prema mladima. Nažalost, vlasti u protekle dvije-tri godine ispoštovale su manje od 20% zakonskog minimuma prema mladima. Mlade u predizbornom periodu želimo upoznavati s uzrocima njihovog teškog položaja, budeći kod njih kritičku svijest i politički stav. U proteklim izbornim ciklusima nisu se mogli vidjeti konkretni i mjerljivi programi stranaka za brigu o populaciji mladih, ove godine, s obzirom da početna predizborna retorika to sugerira, a i M1 Prava za mlade ponudila je na argumentima utemeljena systemska rješenja, očekuje se mnogo veća zastupljenost mladih.

Često se u javnosti promiče stav da su mladi ljudi posebno pasivna kategorija stanovništva, što ne odgovara istini i dodatno negativno utječe na pasivizaciju mladih, namećući im osjećaj krivice. U kontekstu političkog angažmana, mladi na izbore izlaze gotovo jednako kao i starije kategorije, prema službenim podacima CIK-a. Također, posljednji turbulentni događaji u BiH, od protesta do poplava, pokazali su da su mladi ljudi bili predvodnici i udarna igla navedenih dešavanja.

Zašto M1 nije prava stranka? M1 je dio nevladinog sektora, otvara procese, nudi najbolje modele djelovanja i konkretna rješenja, kako bi izbila iz ruke i posljednje argumente vlasti kako nisu znali šta bi i kako trebali činiti s populacijom mladih. Šta će se nakon Izbora dešavati s M1, direktno će zavisiti od budućeg odnosa vlasti prema mladima. Kroz M1 mladi dobivaju platformu na kojoj se mogu politički organizovati: imaju definiran interes oko kojeg se mogu složiti, zatim detaljno izrađenu politiku u svim oblastima koje se za njih važne, organiziranu i obrazovanu mrežu kadrova u brojnim gradovima širom BiH, već prepoznatljiv politički brend, a postoji kontinuiran trend rasta simpatizera.

Očekivanja od pobrojanih aktivnosti jeste uspješan doprinos studioznijem pripremanju za izbore, buđenju kritičkog mišljenja, boljoj procjeni kandidata, kako bi nakon Izbora u vlasti imali manje neradnika, manje kradljivaca narodnog novca, manje ispraznih govornika, kako bismo makar dijelom očistili vlast, kažnjavajući lošu a nagrađujući dobru kadrovsku politiku stranaka na Izborima, i počeli sa stvaranjem uvjeta za normalniji život svih ljudi u BiH.

“U fokusu svih aktivnosti KULTA su mladi, kako zbog teške situacije u kojoj se nalaze, tako i zbog ogromnog značaja te populacije za cjelokupno društvo. 230 institucija vlasti u BiH ima određene zakonske obaveze prema mladima. Nažalost, vlasti u protekle dvije-tri godine ispoštovale su manje od 20% zakonskog minimuma prema mladima”

Ažurirani podaci o imovini i karijeri preko 160 političara

Piše: Kenan Efendić, Centar za istraživačko novinarstvo (CIN)

U kontekstu izbora i predizborne kampanje, odnosno mogućnosti informisanja javnosti o političkim strankama i kandidatima, Centar za istraživačko novinarstvo (CIN) ističe se svojim jedinstvenim bazama podataka.

“Ove godine, uz nove opće izbore, CIN je odlučio dopuniti bazu podataka. Sredinom septembra bosanskohercegovačka javnost dobit će nove, ažurirane podatke o imovini i karijeri preko 160 političara”

Centar za istraživačko novinarstvo (CIN) iz Sarajeva objavio je 2010. godine na svojoj web-stranici www.cin.ba ogromnu bazu podataka o najvažnijim bosanskohercegovačkim političarima. Podaci o imovini, profesionalnoj i političkoj karijeri, kreditnim zaduženjima, sudskim procesima preko 100 političara objavljeni su na jednom mjestu. Specifičnost i dodatna vrijednost ove baze, kao i većine drugih CIN-ovih sadržaja, jeste tačnost i pouzdanost. Podaci koje Centar za istraživačko novinarstvo objavljuje su tačni i provjereni, potkrijepljeni dokumentima.

Ove godine, uz nove opće izbore, CIN je odlučio dopuniti bazu podataka. Sredinom septembra bosanskohercegovačka javnost dobit će nove, ažurirane podatke o imovini i karijeri preko 160 političara. Među njima su svi oni koje je uključivala i baza iz 2010., uz četrdesetak novih lica koja su se pojavila na političkoj sceni u protekle četiri godine.

Podaci unutar baze su raspoređeni po strankama, a svaki političar ima svoju „stranicu“ sa nekoliko rubrika. Pored kompletne biografije, grafički i tabelarno prikazan je stranački, politički i profesionalni put svakog političara. Nadalje, prikazani su podaci o imovini, što uključuje stanove, kuće, vikendice, imanja i automobile političara i članova njihovih porodica. Za većinu političara dostupni su i kompletni podaci o plati koju su zarađivali, odnosno zarađuju na određenim pozicijama u vlasti. Također će biti objavljeni i podaci o sudskim procesima koji se tiču određenih političara.

Ova baza javnosti daje tačnu i pouzdanu, kompletnu sliku o svim najvažnijim bosanskohercegovačkim političarima. Potpuno je besplatna i dostupna svima, izgrađena na online platformi koja je prilagodljiva svim osnovnim tipovima uređaja i dimenzija ekrana.

Kontinuirana istraživanja o temama vezana za izbore

Piše: Eldin Karić, Centar za razvoj medija i analize

Centar za razvoj medija i analize predstaviti će građanima novi web portal: integritet.ba. Cilj je upoznati građane sa stvarnim efektima rada političara na javnim funkcijama u protekle četiri godine, kao i sa rezultatima ocjena koje su oni dobili od strane ureda za reviziju. Na ovom projektu radimo zajedno sa stručnjacima iz Net Consaltin firme koji su razvili ovu aplikaciju.

Naš zadatak je da novinarskim sadržajima predstavimo građanima ono što je publikovano na ovom portalu. Svi političari koji su u protekle 4 godine obavljali određene funkcije u javnim institucijama dobijali su ocjene od ureda za reviziju, na svim nivoima vlasti. Građani se rijetko, ili skoro nikako bave ovim vrlo važnim dokumentima. Cilj nam je skrenuti pažnju javnosti na sve pozitivne i negativne nalaze ureda za reviziju.

Pored ovog, na [onlajn magazinu Žurnal](#) kontinuirano ćemo objavljivati istraživanja o temama koje su direktno vezane za izbore:

1. Dosadašnja iskustva sa izbornim prevarama:

- koja stranka je imala najviše prekršaja;
- koji izbori su bili najsporniji;
- da li je bilo sankcija;

Linija za pomoć novinarima

Aktuelni slučajevi:

Štefica Galić - 7. jula održano pripremno ročište za naknadu štete zbog klevete pred Općinskim sudom u Ljubuškom. Naredno ročište, po tužbama za portale, zakazano za 12. i 18.09.2014.

Mustafa Borović (Fena) - Odbijen je u cjelosti zahtjev BHN za pristup informacijama kojima raspolaže MUP KS, kojim je zatraženo dostavljanje izvještaja ovoga Ministarstva o incidentu koji se desio dana 09.07.2014. godine između Mustafe Borovića i Džidić Adnana.

Amila Kahrovic Posavljak - Nastavljaju se prijetnje novinarki putem društvenih mreža nakon teksta "Hitlerjugend". Policija još nije ragovala. FHML će insistirati da se ovaj slučaj riješi i da se zaštiti novinarka.

- koliko su neregularnosti uticale na konačni ishod izbora;
- da li su uočene neregularnosti uticale na izmjene izbornog procesa...?

2. Dosadašnje reakcije Centralne izborne komisije:

- kako se sprječavaju neregularnosti;
- šta je potrebno da se dokažu;
- u kojim slučajevima su reagirali;
- kada su propustili da to učine i zašto...?

3. Ekspertsko mišljenje:

- kakav nam je izborni zakon;
- postoje li u njemu "rupe" koje omogućavaju neregularnosti;
- kako ih "zakrpati";
- zašto se to ne radi;
- imaju li političke stranke mogućnosti uticaja na CIK...?

4. Iskustva dosadašnjih monitoringa:

- razgovori sa predstavnicima organizacija koje su vršile monitoringe;
- koje nepravilnosti su uočavali;
- šta se događalo s njihovim prijavama;
- da li su im ometali rad...?

5. Iskustva s neregularnostima tokom izbora u susjedstvu i evropskim zemljama i mogu li se ta iskustva prenijeti u Bosnu i Hercegovinu?

6. Analiza na koje načine stranke "rezerviraju" glasove: plaćanje, politička ovisnost, donacije, razvoj određenih općina, kažnjavanje "neposlušnih" općina, nepotizam...

7. Reklamiranje javnih preduzeća u medijima i marketinškim agencijama kao način kupovine naklonosti medija: preplaćene reklame javnih preduzeća pod kontrolom određenih stranaka.

8. Interaktivna Mapa izbora pomoću koje građani mogu prijaviti uočene neregularnosti tokom izbora.

9. Štampanje Upustvo o neregularnostima tokom izbora:

- na šta građani trebaju obratiti pažnju tokom izbornog procesa kako bi spriječili neregularnosti;
- gdje i kako prijaviti prevare...

10. Zloupotreba pomoći za poplavljena područja u predizbornim kampanjama.

Impressum

Redakcijski kolegij biltena

Velida Kulenović

Mirza Sadiković

Siniša Vukelić

Admir Kadrić

Vladimir Šušak

Urednik

Adis Šušnjar

Tehničko uređenje

Arman Fazlić

Udruženje/udruga BH Novinari

Kralja Tvrtka 5/5, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel/Fax +387 33 223 818; + 387 33 443 072

e-mail: bhnovinari@bhnovinari.ba;

web: www.bhnovinari.ba